

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

(10.)

Költ *Bétsben*, Böjt - elő - Havának
 (Februáriusnak) 4-dik napján, 1794-lik
 Észteendőben.

Hadi Tudósítások.

Heidelbergából, Január. 24-dikén. „A'
 múltt éjtszaka vissza indította az ellenség,
Vorms vidékéről, a' maga lovasságát, és
 nagy ágyúit: ma délben pedig egészen el
 költözött *Vormsból*, és *Pfrim* patak' mel-
 lyékéről, 's a' *Speyer* patakja megett válasz-
 tott tanyát magának. Már most *Vorms*-
 nál, és a' *Pfrim* patak menttében Prússzus
 Forposztok (Elöl-vigyázók) állanak.

L

Koburg Hertzeg Tudósttásai.

Jan. 12-dikén reggel, 250 lovas Frantziák jöttek ki *Cambray* Várából, olly tzélal, hogy *Jouy* vidékén abrakra tehessenek szert; de Fő Hertzeg *Ferdinánd'* (ez előtt *Gr. Eszterházy Imre'*) Magyar lovas Reg. jebéli Fő Strásamester *Stephaints*. Úr ellenek ment vitéz Hufzárjaival, 's el-érvén őket *Jouinál*, egy Kapitányt, 1 Hadnagyot, és 18 Közembert földre terített közzülök; többeket sebbe ejtett; hármat pedig, öt lóval együtt el-fogott. Részéről három Hufzárók kaptak sebet, de nem veszedelmest.

Január. 15-kén, 30 Frantzia Gyalogok körül-vettek 11 határ-széli Stuttzosainkat; de ezek neki estek lándzsáikkal az Ellenségnek, 's olly diadalmasan ki-szabadították magokat, hogy hat Frantzia maradt halva; magok közzül pedig tsak ketten sebesedtek meg. Érkeztek ugyan segítségre Frantzia Lovasok, de ezeket, *Ferdinánd* Hufzár-Kapitány *Szabó* Úr vissza-kergette.

Jan. 19-dikén, *Ferdinánd* Hufzár Kapitányok *Begányi* és *Madák* Urak, *Asincourt*, és *Anbrechicourt* Fr. faluk megett, ellenségre bukkantak, mellyet üzöbe vévén, ezernél is szaporább más két tsoportokat sejtettek meg. Ezeknek első tsoomójaikkal a' midön viadalt kezdettek volna: segítségekre elő állott *Leppert* Major is két svadron *Ferdinand* Hufzárokkal. — Reg-

geli 7 órától fogva délutánni 2 óráig szakadatlanúl ágyúzott a' Frantziáság, még is Vitézeink több izben közzéje vágtak lovaságának, és végre egészen el is nyomták helyéről, a' mellyen 30-an maradtak közüle halva. Fogtak is a' mieink hét Frantziákat. Magok részéről, 1 Káplárt, 3 Közembert, és 2 lovat vesztek.

Austriai Lombárdiának fő Városából, *Majlandból*, következő értelmű Levél érkeze hozzánk: — „A' *Genuai* ki-kötő helybe még most se érefztenek az Anglusok semmi ollyas hajókat, mellyek nem az egyesült Fejedelmeknek részekre valók. A' napokban is gabonát szándékozott oda bé-vinni két hajó, de bé nem botsáttatott, ne hogy a' meg-vejendő gabonát a' Frantziák' kezekbe jádzhassák a' *Genuaiak*. —

Marfziliából azt a' hírt vettük, hogy *Tulon* Városától *Nizza* felé rakva vagynak az utak sok ágyúkkal, és tár-szekerekkel, és hogy *Pedemontziumban* fekvő Katonáink ellen felette nagyok általlyában a' frantzia készületek. — *Cosby* Anglus Admirális a' *Tuloni* ki-kötő helyből jöven, nem *Livornónál*, hanem oda közel *Elba* nevü *Tosk.* Szigetnél állapodott-meg. Hozott magával két, száz száz ágyús hajókat is, mellyek a' *Tuloni* Fran. hajós Seregből valók voltak. Ezekre, *Tulonnak* néhai *Lakosai* is számosan vétettek-fel könyörületességből; de az egyik hajón lévő *Touloniak* közül

sokan álnokságot forráltak szíveikben. — Meg akarták t. i. gyújtani a' hajót; melly gonosz szándékjokon rajta kaptatván, 30-n közülök tüstént fel-akasztattak, a' többek pedig vasra verettek. “

Helvétziának Lausanne nevü Városából, Január. 2-dikán. — „Itt bizonyosnak mondják mindenek, hogy *Geneva (Genf)* Városára reá akartak ütni, 's ki akarták azt rablani Decemb. 22-dik éjtszakáján a' Frantziák, melly szándékjok azért nem mehetett tökéletességre, mert *Carteaux* Generálissok el-adta őket, ki is Dec. 21-dikén meg-árestáltatott, és 25 Hufzáróknak őrizetiek alatt rabúl vitetett *Párisba*. — *Soulavié* Apátúr is gyanúságba esett, hogy egyet értett légyen *Carteaux* Generálissal; azért is vissza-hivatott *Genevából*, a' hol Követe vólt a' Frantzia Közöns. Társaságának. — A' *Genevai* Nép ágyúkat süttetetti, azon való örömének ki-nyilatkoztatására, hogy vissza-nyerhették *Toulont* a' Frantziák. “

Elegyes Tudósítások.

Londonból, Jan. 14-dikén. „A' már régen vártt Nagy-Britanniai Parlamentom; bizonyosan el fog már kezdődni ezen hónapnak 21-dikén. Már előre is beszéllik tt, hogy a' Király' kezdő-beszédének fő tárgya fog lenni, a' hadnak hathatós folytatására való buzdítás. Az Alsó Parlamentomnak avagy az Ország-Gyülés' má-

sodik Táblájának Tagjaihoz küldözött hívó Levelekben, jelentetett nékiek: hogy el ne múlassák az első Ülést, mivelhogy igen fontos dolog fogna abban eleikbe terjesztetni. Az említett Második Tábla' Orátora *Addington*, 3 napoktól fogva, sokat volt együtt *Pitt* Miniszterrel. "

A' széllyel oszlott *Skótziai* Gyűlésben, *Skirving* nevezetű viselt Titoknokságot. Ez Törvényfészék eleibe idéztetvén, bűnösnek találtatott, 's 14 esztendőig tartandó Ausztráliai fogságra büntettetett. Maga volt mentő Prókátora magának eml. *Skirving* Úr. Vátiig mondta, hogy ő ditsőségének tartja az igaz ügyért való szenvedést; de mindjárt utánna vetette ezen szavainak: hogy reményli, úgymond, ártatlanságának még egyszeri meg - vizgáltatását, 's napfényre való hozattatását. — A' Korona-Prókátora azt felelte erre, hogy ha tsak egy pertzel tett volna még többet *Skirving* Úr, mint a' mit tselekedett: mindjárt *Fel-ség*' meg - bántásnak vétkébe esett volna, mellynek büntetése, halál. — *Margarot* Úrról, a' ki Prézese volt a' *Skótziai* Gyűlésnek, azt írták *Londonból* Jan. 14-dikén, hogy *Skirving* Úr' meg-ítéltetése után való nap mindjárt elő-véttetett volna az ő ügye is; de a' Korona - Prókátora roszúl lett, azért is el-halasztatott a' törvény - szolgálatás. *Margarot* Úr, minekutánna kezeseket állított volna maga helyett, engedel-

met nyert, a' maga szállásán való tartózkodásra, a' hová Barátjai vonták a' kotsiját.

Romából, Jan. 17-dikén. „Pápa ő Szentsége' parantsolatjából, egy Hírdetvényt adott ki *Zelada* Kárdinalis, melly Hírdetvényben, újra intetik a' *Romai* Nép, hogy magát úgy viselje, mint illik egy engedelmes, rendszerető, és kegyes néphez. — Jan 14-dikén estve, egy tsomó Lovas Katonáság, négy személlyeket hozott ide *Montesiascone*ből vasban, és bé fedett orzával. Kik légyenek, 's mit vétettek légyen ezen rabok? még nem tudatik.“

Lengyel Országból, Január. 8-dikán. „Két napoktól fogva, rendkívülvaló Üléseket tart a' Királyi Tanáts, 's mindenkor maga a' Király azokban az Elölülő. — Ezen Tanáts meg-parantsolta a' Politzáj-Direkzionak (Belső - bátorságra ügyelő Széknek), hogy a' meg-esküdtt Frantziákat is szemmel tartassa; mert jóllehet az eleikbe adott, és el-mondott esküvés' formája által, kötelezték légyen is ők magokat minden jóra: még is tsak kötve lehet nékiek hinni.“

Hollandiának, vagy Frigyes-Belgyiomnak fő Városából *Hágából*, Január. 14-dikén. — „Az itt lévő Tsászári Követ által meg-kérettetett a' mi Fő Kormány-székiünk, hogy mutattatna-ki egy Várat, a' mellybe valami 2000 Frantzia hadi fog-

lyokat lehessen szállítani, kiket az Anglusok és Hannoveránusok fogtanak-el. Ajánlotta magát Fő Kormányfőnk ezen kérésnek teljesítésére. “

*Svéd - Ország*nak fő Városából *Stokholmból*, Jan. 14-dikén. „A’ fogva lévő öfze - esküdtteknek vizsgálása olly nagy vigyázással, és titkon tétetett ekkoráig a’ Politzájnál, hogy tsupán az Igazságra ügyelő Kantzellárius *Bode Urból*, és *Ullholm Politzajmesterből* állott az egész nyomozó Szék. A’ meddig ezen Urak közzül egyik kérdezősködött a’ fogolytól, a’ másik az alatt a’ protokollumot vitte, az az feljegyezte a’ ki - kérdeztetett ízemélly’ feleleteit. Az Udvari Törvényszék nem folytathatja a’ Viszágásokat: mert *Bode Ur* meg betegedett. — *Rudensköld Gróf Kis - Afz*szony tegnap előttől fogva negyven emberek által őriztetik. Tsak nem magán kívül vagyon. — Az öfze. esküvés’ feje *B. Armfeld*, *Genuában* vólt Követje a’ mi Udvarunknak. “

Dániának fő Városából *Koppenhágából*, Január. 18-dikán. — „Az ide - való Frantzia Kalmárok is el akarták lakni, *Tulon’* vissza-vételének örömét; de mivel szemes Politzájmasterünk vagyon, ’s közibe szólja a’ dolognak: mindjárt semmi se leve a’ jákobinusi mulattságos vendégségből; melly hogy könnyen alkalmatosságot szolgáltatathatott vólna némelley rendeletlenség-

gekre, meg lehet itélni avagy csak a' vendég-hívó tzedulákból is, mellyek nyomtatásban osztogattattak - ki, 's következő értelmű volt a' foglalatjok: „*Szabadság, Egyenlőség, Atyafiság.* — Uram! kéretetik Kegyelmed, *Aubry, Honoré, Castéra,* és *Delamare* Frantziák által, jelenjen-meg a' jövő Pénteken *Rauch* (Vendégfogadás) nál, a' kinél tántz és vatsora fog tartatni, *Toulon'* vissza-vételének inneplésére. A' tántz kezdődik hat órakor.“

Az a' híres *Marchesi* nevezetű heréltt Éneklő, a' ki néhány esztendőkkel ez előtt *Bétsben* is éneklett egynehányszor, 's innen *Pétersburgba* ment vala gazdag fizetésre: most *Majlándban* tartózkodik, és tsupán a' farsangon által való énekléséért kap ezen nyóltz száz aranyat.

Frantzia Ország.

A' miólta kezdődött a' Revoluzió, több rendbéli egymással ellenkező Felekezetek támadtak már ebben az Országban, mellyek közzül mihelyt meg - győzhette egyik Fél a' másikat: tüstént igyekezett azt ki - irtani az Élők közzül, hogy több baja ne legyen soha véle. — Tüzesebb a' Frantziáknak főképpen a' mostani revoluzionális természetek, hogy sem mint az efféle példák is végét szakaszthatták volna a' vissza - vonásoknak, és különb - különb

részekre való oszlásoknak. A' mostanság költt *Párisi* Tudósítások nagy veszeke-
 désről beszéllenek újjolag, melly foly két
 hatalmas Részek között. Eggyik részen
 vagynak: *Philippeaux*, *Camille Desmoulins*,
Bourdon, *Fabre d'Eglantine*, *Bentabole*,
 's a' t., számos Követőkkel; a' más részen
 pedig a' Minisztérium, és a' Közjóra ügyelő
 Deputátzió, ismét a' magok Embereikkél,
 kiknek sokságokat már tsak abból is lehet
 képzelni, hogy maga *Robespierre* is Tagja
 az említett Deputátziónak. Eggy, ezen
 sok Emberek közzül, bizonyos tekintetben,
 ama' híres *Hébert* is, *Páris* Városának
 Vitze-Fiskálissa, és *Père Duchène* tüzü
 Újság' Ki-adója. Azért mondjuk: *bizonyos*
tekintetben, mert a' nevezett két Részek-
 nek mindenike ismét sokakban különböz
 egymással. — *Hebertről* azt írta *Camille*
Desmoulins, 5-dik Januáriusi Darabjában
 a' maga Újságának, mellyet *Vén Francis-*
kánus (*Le vieux Cordelier*) nevezet alatt
 ad-ki, hogy az, t. i. *Hebert*, a' múltt 1793
 esztendő' Januáriussától fogva 120000 livrát
 kapott *Bouchotte* Had-Ministertől, melly
 summából 43 ezer livra egyenesen magáé
 lett *Heberté*, azért, hogy *Dantont*, *Cam-*
bont, *Thuriotot* 's a' t. rágalmazza. —
Bourdon egy hosszu Beszédet tartott a' N.
 Gyűlésének hetedik Januáriusi Ülésében,
 mellyben keménnyen ki-kelt az egész

Ministérium ellen, 's nevezetesen *Bouchotte* Had-Minister, és ennek pénzen fogadott elköze *Hebert* ellen. Így szólott *Bourdon* a' többek között: „Lehetséges-é az, úgymond, hogy Ellenségeink ellen felfegyverkeztetett 1,200,000 Embereinket kormányozhassa egy Ember? A' Ministerek által való igazgatásnak, tsak ez előtt lehetett Fran. Országban helye; most pedig megsértetik az által a' Nép. A' Végrehajtó Tanács (így neveztetett Január. 7-dikéig a' Fran. Ministérium.) privilegiált Vér-fzopója a' Népnek. — Minden nap jelennek-meg előttetek, Törvénytévők! a' Haza' óltalmazóihoz tartozók, 's kérnek tölletek segedelmet, mellyet meg-tagad töltek az a' Had-Minister, a' ki 1200000 livrát lop-el a' Néptől, 's adja azt egy gyalázatos Mindennapi-Írónak, a' ki hamis rágalmazással fizeti - vissza a' Népnek, a' tölle el-lopott pénzt; egy fzóval, annak a' *Hebert*nek, a' kinek nevét alig mondhatom-ki ebben a' törvény-tételnek szent helyében. Összátok-fel ezen summát, 50 livrákból álló apró summákra: melly sok szükölködő Familiáknak szemeiket szüntethetnétek-meg a' könyhúllatástól ezen pénz által, mellyet egy gonofz Minister, egy Aristokratának ad.“

Philippeaux, a' ki soká vólt Nemzet-Gyülési Kommisszárius *Vándéban*, minek-

utánna vissza - ment volna Párisba : egy könyvet adott - ki a' *Vándéi*, az az, a' Republikánusok és Rojalisták között folytt hadról, melly könyvben *Ronsin*, és *Rosignol* Generálisokat — a' Jákobinusok' nagy részének két kiváltképpen való teremtményeiket — azzal vádollya, hogy ezek húzták vonták olly soká az említett hadat, tsak azért, hogy annál több pénzt gyűjthessenek magoknak, 's ennél fogva okai voltak, ötven ezernél több Párioták' elcsésésének. — *Bourdon* reá beszéllte végre a' N. Gyűlését, hogy *Ronsin* Generálist, és a' Had-Minister' Helytartóját *Vincentet* árestáltassa. A' Jákobinusok, keményen pártjokat fogták *Ronsinnak* és *Vincentnek*; kívánták ellenben, hogy *Bourdon*, *Fabre d'Eglantine*, *Camille Desmoulins*, és *Philippeaux* vonassanak szám - adásra. Ezek között a' két utólsók, a' helyett, hogy mentették volna magokat : még megtámadták egyszerre a' Közjóra ügyelő-Deputátiót, a' *Vándéi* Republikánus Generál-Stabot, a' Had-Ministert, és *Hebertet*. — *Robespierre* egy darabig tsak halgatott, 's az alatt minden eszközök elkövetődtek, a' két haragos Réfizeknek öszve - békelte-tésére. De midőn látta *Robespierre*, hogy az eggyeztetés eránt tett minden próbák haszontalanok : meg-szóllalt végre — a' mint Január. 13-dikán íratott *Párisból* —

egy akkor tájbéli ülésekben a' Jákobinusoknak, 's kommendálta, hogy *Philippeauxot* (Filippót) igen jó lesz ki-vetni a' Klúbból; *Camille Desmoulins*nak írásait pedig meg kell égettetni. Jelen lévén maga is *Camille Desmoulins*, azt felelte: hogy „a' meg-égetés nem meg-tzáfolás.“ Minekokaért meg - határozott, hogy olvastassék-fel előbb a' *Camille Desmoulins' Vén Franciskánusa* (Mindennapi-Újsága), 's úgy kell annakutánna ki-nyilatkoztatni az azzal való meg nem elégedést. — Jan. 10-dikén ki-töröltetett *Camille'* neve a' Jákobinusok' Laistromából, hanem *Robespierre'* szavára vissza-íratott. Így szóllott ezen alkalmatossággal *Robespierre*: — „Szakasszuk-félbe, úgymond, a' magános dolgokról való tanátskozásokat. Sok időt el-vefznek mi tőlünk a' személlyes vefzekedések. Nyomosab tárgyak vagynak előttünk, a' mellyekre tartozunk függefzteni figyelmetességünket. Nem sokára el fog már úgy is kezdődni az *Ángliai Ország-Gyülés*; nosza vessük vizsgálásunk alá a' *Nagy-Britanniai* Ministériumnak szándékjait, és a' *Nagy-Britanniai* Konstitutiót. — Diktátornak (tellyes hatalmú Uralkodónak) neveznek engemet. Hasonló az én Diktátorságom, a' (meg-gyilkoltatott) *Pelletier'* és *Marát'* Diktátorságához.“ — Ezen szavait *Robespierre*nek nagy tapsolás kö-

vette, 's egyfzersmind el-végeztetett, hogy a' leg-közelebb következő Gyűlésben mindjárt hozzá kell kezdeni a' *N. Britann.* Konstitűciónak, vagy polgári alkotvány-nak rostálásához. Valósággal el is kezdődött ez, a' 12-dik Január. Ülésben. — *Butteau* nevű Tag tartott leg-első-Beszédet, mellyben felette tüzesen ki-kelt az Angliai Ministérium ellen. Szóllottak annakutánna *Simon*, *Dubois de Crance*, 's többek, kiknek mindnyájoknak tapsolt a' Klűb. — *Collot d'Herbois*, tüz - okádó hegyhez hasonlította *Pittet*, 's azt mondotta az Angliai Konstitűzióról, hogy az ő értelme fzerént, ingyen se közelít az, jóságra nézve, a' Frantzia Konstitűzióhoz 's a' t.

A' Republikánus Frantziák által felvétellett hivatalbéli új írás' módjának mustrájául szolgálhat *Hoche* Fran. Vezérnek *Moreau* nevű Generálishoz küldött parantsolatja, a' mellyet midőn egy Frantzia Stabális Tiszt *Wormsból Kreutzenachba* vitt vólna: el-fogatott a' Prusszusok által. Ezen parantsolatnak különös módi ki-fejezései közzül valók p. o. „*Tartozol annyit el-égetni, valamennyit tsak el-égethetsz; útadat vedd, 's a' t. (Tu brûleras, ce que tu pourras; tu dirigeras ta marche.)*“

A' Nemzet-Gyűlések 10-dik Jánuariusi Ülésében, *Grégoire* nevű Tagnak

javaslására meg-határozott: hogy azon naptól fogva Frantzia nyelven készíttessenek minden közönséges emlékeztető oszlopokra az inskriptziók (fel-írások), mellyek annak-előtte deák nyelven voltak többnyire.

A' *Párisi* Anya-Klúbbhoz olly kívánsággal járult egy fiók Jákobinus-Klúb, hogy minden Klúbok' költségén állíttassék fel egy hadi hajó, és az neveztesék *Jákobinusnak*. Ezen kívánság tüstént helyben hagyatott, hanem egy Tag hirtelen más észre hozta több Társait, azt adván értésekre, hogy ha a' Jákobinus-hajó valamely hitetlen Kapitánynak vezérlése alatt Ellen-ség' kezébetalálna esni: örökös tsúfságokra fogna ez szolgálni a' Jákobinusoknak. — Vissza-véttetett tehát a' végzés, 's ennek helyébe más hozatott: t. i. hogy a' győzedelmes hajók *Jákobinus* nevezettel tiszteltessenek.

A' *Tours (Turonos)* Városbéli Jákobinusok kevesellették magoknak a' *Nadrágtalan* nevezetet, 's abban egyyeztek meg, hogy egész titulussok legyen: *Nadrágtalanok*, és *Tzipötelenek* (*Sansculottes et Sansfouliers*), mellyre hogy érdemesekké tehessék magokat: minden tzipöjeiket a' *Rajnai* Sereghez küldötték.

Magyar Ország.

Munkátsi Görög Katholikus Püspök, *Bacsinszky András* ö Excell. ja, a' kormányozása alatt lévő Papság' nevében, négy ezer forint segedelmet nyújtott - bé ö Felségének.

Györi Püspök, és Tsász. Kir. Belső-Tanátsos, *Fengler József* Úr, két ezer mérő rozst, és két ezer forintot ajánlott ezen esztendőre hadi segítségül; ha pedig a' jövő esztendőben is fogna még tartani a' had: akkorra két annyit. A' Megyéjébéli Papság adott 3103 for. és 18 krt.

Pestről, Jan. 28. dikán. „Vizkereszt napjától fogva ismét folytatja itten munkálódásait, a' Juridica Deputatio: mellyekre mindennap által jár Budáról Nádor Ispány ö Kir. Fő Hertzegsége. — Az itt lévő Frantzia fogoly Tisztek derekasan költenek. Egy kappanért meg - adnak egy kurta tallért is.“

A' Frantzia Udvarnál Generálisságot viseltt *Tót Ferentz* Urat, néhai *Tót Andrásnak*, *Rákóczy*' Követőjének a' Fiát, fel-szabadította Fel. Urunk a' számkivetés alól.

A' kik *Magyar*, és *Erdély* Országokból gabonát akarnak ki - szállítani: száz köbölre ingyen kapnak passzust; hanem két százra, és fellyebb számlálva a' 9 százig,

minden százra egy-egy forintért; 9 százra pedig, az előbbeni rendelések szerént, 9 forintért.

B é t s.

A' Ts. K. örökös Német Tartományokra vetett hadi adó erántt tegnap előtt kezdett közönséggé tetetni a' Jelentés.

A' múltt Szombaton (Febr. első napján) ide érkezett Királyi Fő Hertzeg Nádor Ispányunk. Ugyan az nap jött Gróf *Vurmser* is, Fiasból együtt. Már volt is audientzián ő Felségénél.

Februáriusnak második napján, előbb a' Teátromban, annakutánna pedig a' Redut-palotában is meg-jelentek Tsásfár és Tsásfárné ő Felségek, Nádor - Ispányunkkal együtt; melly alkalmatossággal többen voltak a' Redutban harmadfél ezer személyeknél, többnyire mind szép maskarákban. — Tartatnak most itt, a' Reduton kívül, sok házi Bálak is. Egy jeles volt nevezetesen tegnap, melly jobbára Magyar Uraságokból és Asszonyosságokból állott.

Pesten, a' Bádóg-Kalapnál, *Gleixner János*' boltjában találatnak különbféle, válogatott, ritka, és többnyire Magyar és Erdély Országot illető könyvek, illendő árron. A' távollévő Uraknak, ha kívánják, nem tsak a' nyomtatott katalogus, hanem még a' könyvek is helyekbe fognak küldtetni.